

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы
мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ

Государственные нормативы в области архитектуры,
градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КӨП ҚЫЗМЕТТІК ҒИМАРАТТАР МЕН
КЕШЕНДЕР

МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ЗДАНИЯ И
КОМПЛЕКСЫ

ҚР ҚН 3.02-09-2023
СН РК 3.02-09-2023

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері
комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства промышленности и строительства
Республики Казахстан

Астана 2024

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН:** «Қазақ құрылыс және сәулет ғылыми-зерттеу және жобалау институты» акционерлік қоғамы
- 2 ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2023 жылғы 6 қарашадағы № 5-НҚ бұйрығымен 2023 жылғы 6 қарашадан бастап
- 4 ОРНЫНА:** ҚР ҚН 3.02-09-2019

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 РАЗРАБОТАН:** Акционерное общество «Казахский научно-исследовательский и проектный институт строительства и архитектуры»
- 2 ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства промышленности и строительства Республики Казахстан
- 3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства промышленности и строительства Республики Казахстан от 6 ноября 2023 года № 5-НҚ с 6 ноября 2023 года
- 4 ВЗАМЕН:** СН РК 3.02-09-2019

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 12 қыркүйектегі №21-05-21/2206-И хатына сәйкес 5.2.6 (мемлекеттік тілде) тармағына редакциялық түзетулер енгізілді.

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 20 қарашадағы № 21-05-21/2846-И хатына сәйкес 5.1.11, 5.2.4, 5.4.6, 5.4.16, 5.4.34 тармақтарға (орыс тілде) редакциялық түзетулер енгізілді.

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органының рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды.

В пункт 5.2.6 (на государственном языке) внесены редакционные правки в соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 12 сентября 2024 года № 21-05-21/2206-И.

В пункты 5.1.11, 5.2.4, 5.4.6, 5.4.16, 5.4.34 (на русском языке) внесены редакционные правки в соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 20 ноября 2024 года № 21-05-21/2846-И.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан.

МАЗМҰНЫ

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР.....	1
3 ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР	2
4 ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫНЫҢ НОРМАТИВТІК ТАЛАПТАРЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТІК ТАЛАПТАРЫ	3
4.1 Құрылыс нормалары нормативтік талаптарының мақсаттары.....	3
4.2 Құрылыс нормаларының қызметтік талаптары	3
5 КӨП ҚЫЗМЕТТІК ҒИМАРАТТАР МЕН КЕШЕНДЕР ЖОБАЛАУ ЖӘНЕ САЛУ КЕЗІНДЕГІ ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	4
5.1 Жалпы ережелер	4
5.2 Жер теліміне қойылатын талаптар	5
5.3 Өрт және басқа апаттық жағдайлар кезіндегі ғимараттың қауіпсіздік талаптары	6
5.4 Ғимараттарды пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар	8
6 ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ТАЛАПТАР	13
6.1 Ғимараттың энергия тиімділігі бойынша талаптар	13
6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану бойынша талаптар	14

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

КӨП ҚЫЗМЕТТІК ҒИМАРАТТАР МЕН КЕШЕНДЕР МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ЗДАНИЯ И КОМПЛЕКСЫ

Енгізілген күні – 2023-11-06

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1. Осы құрылыс нормалары көп қызметтік ғимараттар мен кешендер жайларын орналастыруға, жер теліміне, көлемдік-жоспарлық шешіміне, инженерлік қамтамасыз етуге, құрамы мен алаңының ішкі ортасына негізгі талаптарды белгілейді.

1.2. Осы құрылыс нормалары көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді, оның ішінде, биіктігі 50 метрден жоғары ғимараттарды жобалауға және салуға, сондай-ақ қолданыстағы көп қызметтік ғимараттар мен кешендер объектілерін реконструкциялау мен күрделі жөндеуге қолданылады.

1.3. Осы құрылыс нормалары қайта салынатын, реконструкцияланатын, кеңейтілетін және жаңғыртылатын көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалауға таратылады.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін келесі сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

«Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалу жүйесіне қойылатын талаптарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 6 мамырдағы № 305 қаулысы.

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 15 сәуірдегі № 91 бұйрығымен бекітілген Тарихи және мәдени ескерткіштерді қорғау және күтіп ұстау қағидалары.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 16 маусымдағы № ҚР ДСМ-52 бұйрығымен бекітілген «Әкімшілік және тұрғын үй ғимараттарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары.

«Электр қондырғыларын орнату қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Энергетика министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы № 230 бұйрығы (бұдан әрі - ЭҚҚ).

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығымен бекітілген «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы».

ҚР ҚН 2.02-02-2023 Ғимараттар мен имараттардың өрт автоматикасы.

Ескертпе – Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік техникалық құжаттар тізбесі», «ҚР Ұлттық стандарттары мен ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің каталогы» және «Мемлекетаралық стандарттар каталогы» ақпараттық каталогтары бойынша жыл сайын жасалатын анықтамалық

құжаттардың қолданылуын ағымдағы жылғы жағдай бойынша және ай сайын шығарылатын тиісті ақпараттық бюллетеньдерге - ағымдағы жылы жарияланған стандарттардың журналдары мен ақпараттық көрсеткіштері бойынша тексерген орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алған жөн, егер сілтемелік құжат ауыстырусыз жойылған болса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР ЖӘНЕ АНЫҚТАМАЛАР

Осы құрылыс нормаларында тиісті анықтамаларымен мынандай терминдер қолданылады:

3.1 Атриум: Қабат-қабат галереялар арқылы тігінен артатын көп жарықты кеңістік түріндегі ғимараттың бір бөлігі, одан әртүрлі мақсаттағы жайлар шығады.

Көп жарықты кеңістік түріндегі көлденеңінен артатын атриум (ұзындығы биіктіктен көп болғанда) пассаж деп аталады.

3.2 Аумақты көгалдандыру: Жасанды бақ-саябақ кешендері мен объектілері: саябақ, бақша, шағын бақ, бульвар орналастырылған табиғат кешені аумағының бір бөлігі, оның шегінде кемінде 70% өсімдік жабыны бар тұрғын, қоғамдық, іскерлік, коммуналдық, өндірістік мақсаттағы аумақтардың құрылысы аз көлемде жүргізілген аумақтар.

3.3 Жер телімі: Нақты қызметтік (мысалы, көп қызметтік кешен), құрылыстық, ландшафтық мақсаттағы қала аумақтарының оқшауланған бір бөлігі

3.4 Кіріктіріме объектілер: Негізінен ғимарат ауқымында орналасқан, шығыңқы бөлігі ғимараттың қасбеті жағынан 1,5 метрден, бүйір беті жағынан 6 метрден аспайтын мекемелер, өнеркәсіптер және басқа да жайлар.

3.5 Кіріктіріме-жапсарлас объектілер: ғимараттың ауқымында және ауқымынан шығыңқы салынған, қасбет жағынан шығыңқылығы 1,5 метрден, ал бүйір жағынан 6 метрден көп мекемелер, өнеркәсіптер және басқа да жайлар.

3.6 Көп қызметтік ғимараттар (кешендер): Инженерлік, әлеуметтік, қызметтік өзара байланысты жүйелермен біріктірілген, заманауи әлеуметтік-мәдени, технологиялық, қала құрылысы және сәулет талаптарына жауап беретін әртүрлі мақсаттағы, негізгі функцияларды атқаратын үш және одан астам (балалардың келуіне арналған екі үй-жайлар немесе алаңдар) объектілерді орналастыруға арналған біртұтас сәулет тобы немесе өзара байланысты жеке тұрған ғимараттар.

3.7 Көп қызметтік тұрғын үй кешендері (тұрғын үй КҚК): Көп пәтерлі ғимараттар, әдеттегідей, бірінші кезекте кешен тұрғындары үшін күнделікті қызмет көрсететін жақын объектілер кіретін пәтерлердің жайлылығы жоғары кешен. Үй аумағында күзет болуы мүмкін.

3.8 Көше, аудан: Қаланың көше-жол торабының қызыл сызықпен шектелген аумағы.

3.9 Қалалық торап: Жалпы қалалық мәні бар магистральдық көшелер қиылысында құрылатын қоғамдық мақсаттағы аумақ.

3.10 Қоғамдық (қоғамдық-іскерлік) аймақ: Арнайы санитариялық және экологиялық қорғау шараларын қажет етпейтін әкімшілік, ғылыми-зерттеу, қоғамдық мекемелерді және олардың кешендерін, қонақ үйді және қонақ үй кешендерін, іскерлік және қаржылық белсенді орталықтарды, мәдени, спорттық, коммерциялық, сауда-тұрмыстық қызмет көрсету және қоғамдық тамақтандыру объектілерін, көлікті, жерүсті және жерасты гараждары мен ашық автотұрақтарды, басқа ғимараттарды және құрылыстарды, оның ішінде көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді орналастыруға арналған елді мекен аймағы.

3.11 Магистральаралық аумақтар: I сыныпты жалпы қалалық мәндегі магистральдік көшелердің қызыл сызығымен, қалалық тораптар аумағымен және магистральдік аумақтар шекараларымен шектелетін аумақ.

3.12 Магистраль бойындағы аумақ: Жалпы қалалық немесе аудандық мәндегі магистральді көшелерге қосылатын аумақ.

3.13 Рекреациялық аумақтар: Елді мекендердегі тұрғындар демалатын орындарды ұйымдастыру мен орналастыруға арналған аумақтар. Оларға бақтар, орман - бақтар, саябақтар мен гүл бақтар, хайуанаттар бағы, су қоймалары мен жағажайлар, аквапарктер, ландшафтты сәулет объектілері, демалу мен саяхаттауға арналған басқа да орындар, сондай-ақ, демалыс және (немесе) сауықтыру мақсатындағы ғимараттар мен құрылыстар кіреді. Рекреациялық аумақтарға, елді мекендер шекарасының шегінде орналасқан қорғалатын табиғи объектілер енгізілуі мүмкін.

4 ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫНЫҢ НОРМАТИВТІК ТАЛАПТАРЫНЫҢ МАҚСАТТАРЫ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТТІК ТАЛАПТАРЫ

4.1 Құрылыс нормалары нормативтік талаптарының мақсаттары

Нормативтік талаптардың мақсаты көп қызметтік ғимараттар мен кешендерде адамдардың тұруы мен келіп-кетуі, жұмыс істеуі үшін өрт, санитариялық-эпидемиологиялық, эргономиялық, механикалық қауіпсіздік, қоршаған ортаны қорғау, энергетикалық тиімділік пен ресурс үнемдеу нормалары мен талаптарын сақтай отырып, кеңістік пен уақытты тиімді пайдалануды ескеру арқылы адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін қажетті жағдай жасау болып табылады.

4.2 Құрылыс нормаларының қызметтік талаптары

4.2.1 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің негізі мен көтергіш конструкциялары жобалау мерзімі ішінде оларды салу, реконструкциялау және пайдалану кезінде сыналатын болжамды әсерлердің үйлесіміне шыдайды.

4.2.2 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер автоматты өрт дабылы жүйелерімен, автоматты өрт сөндіру және адамдарды өрт туралы хабардар ету қондырғыларымен жабдықталады.

4.2.3 Көп қызметтік ғимараттарда оларды пайдалану барысында аумақты көріктендіруді, сәулет-жоспарлау шешімін, санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды ескере отырып, адамдардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін өмір тіршілігі үшін қажетті жайлы жағдай жасалады.

4.2.4 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер онда адамдар тұрған және келіп-кеткен кезде олардың қызмет ету мерзімінің ішінде жай ауасында ластаушы заттардың, жарықтандырудың, инсоляцияның, күннен қорғаудың, шудың, дірілдің және сәуленің болуына байланысты адам денсаулығына залал келтірмейтіндей жобалануы және салынуы керек.

4.2.5 Сумен қамтамасыз ету және су құбыры жүйелері судың қажетті көлемде үзіліссіз берілуін қамтамасыз ететіндей жобаланады және салынады.

4.2.6 Кәріз жүйелері сұйық ағындыларды сумен жабдықтау жүйесіне түсірмей, топырақ пен қоршаған ортаны ластамай, ортаға иіс шығармай өз уақытында жоюды қамтамасыз ететіндей жобаланады және салынады.

4.2.7 Ғимаратты ылғалдан қорғау үй-жайға атмосфералық ылғалдың енуін, онда дымқылдың пайда болуын болдырмауды, ал сумен жабдықтау және кәріз жүйелері судың немесе сұйық ағындарының аққан жағдайында – апат ошағын үй-жай шегінде оқшаулауды қамтамасыз ететіндей орындалады.

4.2.8 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер, олардың іргелес аумақтары мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды қоса алғанда, барлық адамдардың мақсатты жеріне кедергісіз жету мүмкіндігін қамтамасыз ететіндей жобаланады және салынады.

4.2.9 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер, олардың іргелес аумақтары адамдардың жарақат алу ықтималдығын қысқартатындай жобаланады және салынады.

4.2.10 Ғимарат құрылыстар мен бөліктер жүйесі үшін энергияны тиімді пайдалану жөніндегі талаптарды ескере отырып жобаланады және салынады.

4.2.11 Ғимарат онда табиғи ресурстарды пайдалану кешенді болып табылатындай және атап айтқанда, құрылыс конструкцияларын, олардың материалдары мен қирағаннан кейінгі бөлшектерін қайта пайдалануға, экологиялық үйлесімді шикізаттар мен қайталама материалдарды пайдалануға кепілдік беретіндей жобаланады, салынады және бұзылады.

4.2.12 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау кезеңінде объектінің террористік тұрғыдан осал Қазақстан Республикасы объектілерінің тізбесіне қатыстылығын айқындау және террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғау жүйесіне қойылатын талаптарға сәйкес объектінің терроризмге қарсы қорғаудың тиісті жүйесін құру үшін шаралар қабылдау қажет.

5 КӨП ҚЫЗМЕТТІК ҒИМАРАТТАР МЕН КЕШЕНДЕР ЖОБАЛАУ ЖӘНЕ САЛУ КЕЗІНДЕГІ ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Жалпы ережелер

5.1.1 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау «Әкімшілік және тұрғын үй ғимараттарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалардың және көп қызметтік объектілерді жобалауға, салуға және пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін басқа да нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы қажет.

5.1.2 Көп қызметтік объектілерді модельдеудің негізгі ерекшелігі қала құрылысы мен типологиялық мәселелерді кешенді шешу болуы керек.

5.1.3 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер адамдардың қарым-қатынас қажеттілігін қанағаттандыратын әлеуметтік орта құрумен толықтырылған әртүрлі қызметтер мен процестерге мүмкіндік кешенділігін қамтамасыз ететін коммуникативтік құрылымның бірыңғай ұйымы құрылатындай жобаланады және салынады.

5.1.4 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер қалаға сәулеттік композициялық келбет беруі және бір мезгілде қоршаған құрылысқа өнегелілік ретінде кіріктірілуі керек.

5.1.5 Ішкі кеңістікті жоспарлау бойынша мынадай нормаларды қамтамасыз ету қажет:

- 1) барлық қызметшілер мен келушілер үшін қауіпсіз, ыңғайлы және өнімді ортаны;
- 2) жылыту, ауа баптау және ғимаратты желдету, электрлік және механикалық жүйелерді тиімді пайдалану;
- 3) ұйымдастырушылық өзгерістерді қамтамасыз ету үшін ғимараттың бейімділігін қолдау;
- 4) жұмыс орындарын желдеткішпен және табиғи жарықпен қамтамасыз ету;
- 5) кеңістікті тиімді пайдалану мен адамдардың ғимаратта болуы үшін қажетті жүйелерді құру мақсатында адамдардың тығыздығы мен ағынының бағытын реттеу бойынша тиісті жүйелерді қарастыру керек.

5.1.6 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер уақытты үнемдеу мен халықтың қалалық көлік пен аумақты тиімді пайдалану үйлесімінің ыңғайлылығын қамтамасыз ететіндей жобаланады және салынады.

5.1.7 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер адамдар пропорциясына шамалас және эргономиялық болуы керек.

5.1.8 Қызметтік ерекшеліктеріне байланысты көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді мынадай топтарға бөлуге болады:

- 1) көп қызметтік тұрғын үй кешендері;

2) қоғамдық көп қызметтік кешендер.

5.1.9 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің құрамы мен ауданы, ондағы жобаланатын объектілердің өзара орналасуы әрбір нақты жағдайда талап етілетін параметрлермен анықталады.

5.1.10 Кешеннің байланыс ғимараты мен қондырғылары ретінде жерасты жолдарын, пандус және жылжымалы тротуарлар бар галереялар, көлбеу көтергіштер, климатпен реттелетін жер үстінен өтетін жерлер, «әуе көпірлері», байланыстырғыш ғимараттарды, түрлі деңгейдегі құрылыстарды қолдану қажет.

5.1.11 Жерасты және жерүсті қабаттарының санын қала құрылысының талаптарына және бөлінген жер телімінің геологиясына сәйкес белгілеу қажет.

Қабаттар мен жайлардың биіктігі пайдалану қажеттілігіне сәйкес анықталады, алайда қолданыстағы нормативтік құжаттарда белгіленгендегіден төмен емес.

5.1.12 Жоспарлау мен құрылыс салуды жобалау кезінде сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтердің талаптарына сәйкес аумақтар мен жайларды сәулелендіру және жарықтандыру нормаларымен қамтамасыз ету қажет.

5.1.13 Сыртқы инженерлік желілерді сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерге сәйкес жобалау қажет.

5.1.14 Ғимараттардың шаң тазарту мен қоқыс шығару жүйелері көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді құрайтын жеке мекемелердің пайдалану қажеттіліктеріне сәйкес анықталады.

5.1.15 Адамдар тұратын бөлігіндегі қоқыс жинау камерасының ауданы, осы бөлікте тұрған адамдар санына байланысты есептеледі.

5.2 Жер теліміне қойылатын талаптар

5.2.1 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді орналастыру үшін құрылыстың жер телімі мен аумағына қойылатын негізгі талаптарды нақты сәулеттік-жоспарлау жағдайларына және сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарына сәйкес қабылдау қажет.

5.2.2 Құрылыс алаңын қоғамдық ғимараттарға қойылатын талаптарға сәйкес анықтау қажет және қолданыстағы бар көлік пен жаяу жүргіншілер жолдарының жүйесімен байланыстыру немесе іргелес жер телімдерінің қарамағына беру қажет.

5.2.3 Жер телімінің алаңы қала құрылысының жағдайын, ортаның сипаттамасын, ерекшелік пен қызметтік құрамды ескере отырып анықталады.

Жер телімінің көлемі жаһандық қала көлігі схемасының қалыпты жұмыс істеуі үшін шектелуі керек.

5.2.4 Ғимараттар арасындағы ең аз қашықтық «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес отқа төзімділік дәрежесіне және өрт қауіптілік сыныбына байланысты қабылданады.

5.2.5 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің қалалық, ауылдық және басқа да елді мекендердің аумағында орналастырылуы аумақтарды, аудандарды дамытудың қала жоспарлары және аумақты жоспарлау жобалары құрамында немесе олардың негізінде анықталады.

5.2.6 Тұрғын және қоғамдық көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау кезінде төмендегілерді сақтау қажет:

1) аумақты, қалалық тораптарды, желі маңындағы және желі арасындағы аумақтардың тиімді пайдалану қарқындылығы;

2) Тарихи және мәдени ескерткіштерді қорғау және күтіп ұстау қағидаларына сәйкес тарихи және мәдени ескерткіштерді қорғау, тарихи жоспарлау мен құрылыстарды салуды сақтау жөніндегі талаптар;

3) қоршаған орта мен рекреациялық аймақтарды қорғауға қойылатын талаптар;

4) санитариялық-гигиеналық талаптар;

5) өрт қауіпсіздігіне қойылатын талаптар.

5.2.7 Адамдарды ғимараттар мен аймақтар арасында тиімді және ыңғайлы бөлу немесе ауыстыру үшін тиісті әртүрлі жолдардың, сондай-ақ қауіпсіздік пен қолайлылықты қамтамасыз ететін жүйесін ұйымдастыру қажет.

5.2.8 Велосипедшілер үшін ғимаратпен және жаяу жүргіншілер жолдарымен ыңғайлы байланысқан жеке жол бөлу қажет.

5.2.9 Ортаның сан алуандығын дамыту мен ұлғайтудың жалғастығын қамтамасыз ету мақсатында реконструкциялаған кезде ғимаратты көшеге байланысты бағдарлау, ашық және орнатылған кеңістіктердің көлемдік арақатынасы, ішкі аулалар, көгалдандыру және көріктендіру сияқты реконструкцияланатын ортаның оң сапасын сақтау (жасау) қажет.

5.2.10 Кедергісіз өту үшін толық жарықтандырылған жаяу жүргіншілер жолын қамтамасыз ету қажет.

5.2.11 Жаяу жүргіншілер жолдары жарықпен және шудан қорғаумен қамтамасыз етілуі керек.

5.2.12 Қоқыс салатын жәшіктер, шамдар, пошта жәшіктері және тағы басқалары бар фурнитура аймағын қарастыру қажет.

5.2.13 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер құрамындағы ашық және жабық (оның ішінде жерасты) автотұрақтар көлемі (сыйымдылығы) есеппен анықталады. Ғимарат терезесінен жерүсті автотұраққа дейінгі, кіргенге және шыққанға дейінгі арақашықтық автомобиль тұрақтарына арналған нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес өрт машиналары кіретін жолдармен қамтамасыз ету арқылы қабылданады.

Аумақты жоспарлаған кезде кіруге және шығуға ыңғайлы тұрақ аймағын қарастыру қажет.

5.2.14 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер аумағындағы гараж-тұрақтарды (кіріктірме, кіріктірме-жапсарлас, жерасты) автомобиль тұрақтарына қойылатын талаптарға сәйкес жобалау қажет.

5.2.15 Аумақты көгалдандыру елді мекендер аумақтарын көріктендіру жөніндегі қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес жобаланады.

5.3 Өрт және басқа апаттық жағдайлар кезіндегі ғимараттың қауіпсіздік талаптары

5.3.1 Көтергіш және қоршау конструкцияларының отқа төзімділік шегін өрт қауіпсіздігі бойынша қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес қабылданады.

5.3.2 Ғимараттар өрт кезінде ғимараттарды немесе оның элементтерін тұрғызу ықтималдығын ескере отырып, элементтердің ауа райының ең қолайсыз жағдайлар кезінде де өрттің іргелес ғимараттарға таралмайтындай орналастырылуы керек.

5.3.3 Ғимараттарда оларға барлық жағынан өрт сөндіру техникалары, құтқарушы және медициналық қызмет техникалары еш кедергісіз кіруін қамтамасыз ететін өткелдер, жүру жолдары және кіру жолдары болуы керек.

5.3.4 Ғимараттар өрт туындауының және таралуының алдын алатын немесе қауіпін азайту мүмкіндігін қамтамасыз ететіндей құрылыс материалдарын, бұйымдары мен конструкцияларын қолдану арқылы жобалануы және салынуы керек, ал өрт болған жағдайда, адамдарды, оның ішінде дене мүмкіндіктері шектеулі адамдарды өрттің қауіпті факторы жоқ аймаққа эвакуациялаған уақытта тіреу конструкцияларының орнықты болуын қамтамасыз етуі керек.

5.3.5 Отынды жағуға арналған құралдар ғимараттарда реттелмейтін жануды немесе жарылысты болдырмайтындай орналастырылуы керек, ал электрлік қондырғылары жану көзі сияқты әлеуеттік мүмкіндіктері төмен болуы керек.

5.3.6 Ғимарат өртті тез жою мүмкін болмаған жағдайда оның ошағынан тыс өрттің таралуын шектеуді қамтамасыз ететіндей жобаланады және салынады.

5.3.7 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер өрт болған жайдайда, адамдарды ғимараттан эвакуациялау кезінде адамдар құрамының физиологиялық жүйке жүйесінің, оның ішінде әлсіз адамдардың физикалық жүйке жүйесі үйлесімділігінің мүмкіндіктерін ескере отырып, мекемелердің, ұйым мен кәсіпорындардың (жайлар тобы) құрамында жобалануы керек.

5.3.8 Эвакуациялық жолдар мен шығаберістер «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарына сәйкес өрт кезінде адамдарды қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз етуі керек.

5.3.9 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерге қойылатын өрт қауіпсіздігі талаптары, өрт қауіптілігі бойынша ғимараттар сыныбы және көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің отқа төзімділік дәрежесі «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламенті және өрт қауіпсіздігі саласындағы қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар бойынша анықталады.

5.3.10 Көп қызметтік ғимараттарға салынған көп қызметтік ғимараттар гараж-тұрақтар мен жертөлелер ҚР ҚН 2.02-02 талаптарына сәйкес автоматты өрт дабылымен, автоматты түрде өрт сөндіру, хабарлау және өрт кезінде адамдарды эвакуациялауды басқару қондырғыларымен қорғалуы керек.

5.3.11 Көп қызметтік ғимараттарға сауналар орналастыру орны пайдалану қажеттілігіне сәйкес анықталады.

5.3.12 Тұрғын үй ғимараттарына кіріктіріме автотұрақтардың отқа төзімділік дәрежесі олар салынатын ғимараттың отқа төзімділік дәрежесінен кем болмауы керек.

5.3.13 Электр техникалық шахталар мен қуыстарға төселетін кабельдік құрылғыларды ғимараттарды автоматты өрт сигнализациясының жүйесімен жабдықтау жөніндегі қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес өртке қарсы қорғаныс құралдарымен жабдықтау қажет.

5.3.14 Ғимараттардың қасбеттерін көтергіш құрылғылармен жабдықтау кезінде қасбеттерді жөндеу және тазалау үшін аталған құрылғылар өрт сөндіру бөлімшелерінің пайдалануына, соның ішінде адамдарды құтқару үшін есептеледі.

5.3.15 Ғимараттың үй-жайлары сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтердің талаптарына сәйкес өртке қарсы ішкі су құбырымен жабдыкталады.

5.3.16 Лифттердің құрылымына қойылатын өртке қарсы талаптарды қолданыстағы өрт қауіпсіздігі жөніндегі нормативтік-техникалық құжаттардың нұсқауларына сәйкес орындау қажет. Өрт сөндіру бөлімшелерін тасымалдауға арналған лифт холлдарында (тамбур-шлюздерде) ішкі өрт крандарын қарастыру қажет.

5.3.17 Қабаттардағы (вестибюльге шығатындардан басқа) лифттен шығатын жолдарды лифт холлдары арқылы қарастыру қажет, олар жанасатын дәліздерден және үй - жайлардан өздігінен жабылатын есіктері бар өртке қарсы қалқалар арқылы, ал өрт сөндіру лифтілерінен шығатын жолдарды тамбурлар арқылы бөлу қажет.

Лифт холлдарын жапсарлас коридорлардан сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтердің қолданыстағы талаптарына сәйкес қалқалармен бөлуге рұқсат етіледі.

5.3.18 Әрбір өрт бөлігі үшін электрлік қорғаныс үй-жайларын қарастыру қажет.

5.3.19 Балалар болатын үй-жайлардан эвакуациялық жолдарда, сондай-ақ осы үй-жайлардан шығатын баспалдақ алаңдарында электр магниттік құлыптарды орнатуға рұқсат етілмейді.

5.4 Ғимараттарды пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.4.1 Қоғамдық көп қызметтік ғимараттар мен кешендер әлеуметтік-мәдени аспектінің белгілі бір талаптарына сай келуі керек, тіршілік әрекеті кезеңдерінің толықтығын және қызметті еркін таңдауды қамтамасыз ету керек, қалалар мен елді мекендердің әлеуметтік инфрақұрылымдық сапасын арттыруды қамтамасыз ететін ортаның орналасу жеріне тартымдылығы мен қолайлылығын қамтамасыз етуі қажет.

5.4.2 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің кеңістіктік құрылымы түрлі мекемелер, ұйымдар мен өнеркәсіптердің арасындағы адамдардың ағыны мен технологиялық байланысты айқын бөлуді қамтамасыз етуі керек.

5.4.3 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің құрамына жалпы мақсаттағы ғимараттар тобы кіретін болса, оларға ауладан жеке кіретін оқшауланған есік қоюды қарастыру қажет.

5.4.4 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердегі қоғамдық мақсаттардағы жайлардың биіктігі қоғамдық ғимараттарды жобалау бойынша қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына, пайдалану қажеттілігіне, алайда кемінде тиісті құрылыс нормаларының талаптарына сәйкес белгіленеді.

5.4.5 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау кезінде осы берілген нормативтік құжаттан басқа әртүрлі мекемелер мен өнеркәсіптер бойынша нормативтік талаптарды ескеру қажет.

5.4.6 Күрделі технологиялық қызмет атқаратын ірі мекемелер мен кешенді (әмбебап) қызмет көрсететін өнеркәсіптерде (әмбебап дүкендер, тапсырыс беруші дүкендер, тұрмыстық үйлер, қоғамдық тамақтануға арналған кәсіпорын кешені, мейрамханалар, мәдениет үйлері, ірі кинотеатрлар, сондай-ақ кеңселер мен қонақ үйлер және тағы басқа) жеке кіріп шығатын есіктері болуы керек.

5.4.7 Қоғамдық мақсаттағы кіріктірме-жапсарлас (жапсарлас) мекемелер шатырының деңгейі ғимараттың адамдар тұратын бөлігімен түйіскен жерінде тұрғын жайлардың еден белгісінен аспауы керек.

5.4.8 Ішкі кеңістік пен жоспарлау жөніндегі басшылыққа қойылатын нормалардың мақсаттары:

1) барлық қызметкерлер мен келушілерге арналған қауіпсіз, ыңғайлы әрі өнімді орта қалыптастыру;

2) ғимараттардың жылыту, желдету және ауа баптау жүйелерін, электрлік және механикалық жүйелерді тиімді пайдалануды қамтамасыз ету;

3) ұйымдастырушылық өзгерістерді қамтамасыз ету үшін ғимараттың бейімделгіштігін қолдау.

5.4.9 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерде орналасқан жайлардың тұрғын үй бөлігі қызметтік және жоспарлық оңаша болуы және өрт талаптарына сәйкес оқшауланған шығатын есіктері болуы керек.

5.4.10 Кешеннің адамдар тұратын бөлігіндегі пәтерлердің құрамы мен ауданын, олардың пайыздық қатынасын әрбір нақты жағдайда қабылдау керек.

5.4.11 Тұрғын жайларды (жалпы бөлмелерді, қонақ және жатын бөлмелерді) көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің астыңғы қабаттарында немесе табиғи жарықтандырусыз жобалауға болмайды.

5.4.12 Үй-жайдың тұрғын үй бөлігін сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерге сәйкес жобалау керек.

5.4.13 Ғимараттың қабатына байланысты лифтіге қажеттілік, лифтілер саны, олардың типі қоғамдық ғимараттарға арналған қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес келуі керек.

5.4.14 Жолаушылар эскалаторларын, траволаторларды орнату қажеттілігі әрбір нақты жағдайда анықталады.

5.4.15 Қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарында және шаруашылық байланыста және тұтынушылар бар қабаттардың өндірістік қызметтерінде шағын қуатты көтергіштер қарастыру керек. Ғимарат қабатына, оның ішінде қонақ үйлерге – тағамдар, киім-кешек, шығыс материалдарын және тағы басқаларды беру үшін жүк және жолаушылар жүк лифтілерін пайдалануға рұқсат етіледі.

5.4.16 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар тізімі қоғамдық ғимараттар мен құрылыстарға арналған ережелерден (санитариялық-эпидемиологиялық нормалау құжаттарына сәйкес), сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерден құрастырылады.

5.4.17 Инженерлік жүйелерді жобалауда, осы жүйелердің жұмысы кезінде қалыптан жоғары шуды, оның ішінде инженерлік-коммуникациядағы статикалық қысымнан жоғары шуды болдырмау қажет.

5.4.18 Шу мен тербеліс көзі болып табылатын инженерлік немесе техникалық жабдықтар бар жайларды, шу мен тербелістің нормативтік көрсеткіштерін арнайы қондырғылар мен жабдықтарды пайдалану арқылы қамтамасыз еткен жағдайда және оларды арнайы есеппен дәлелдегенде, тұрғын немесе қызметтік жайлардың жанына, үстіне немесе астына орналастыруға рұқсат етіледі.

5.4.19 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердегі дыбыс оқшаулау қабырғалары мен аражабындар сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарына сәйкес келуі керек.

5.4.20 Қоқысты шығару жүйесін әзірлеген кезде қоқысты шығаруды жобалау жөніндегі қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарын басшылыққа алу керек.

5.4.21 Биік ғимараттар секциясындағы қоқыс салғыштар қызмет көрсету аймағының биіктігі бойынша бөлек болуы тиіс. Гравитациялық жылдамдықты төмендету үшін техникалық қабаттарда қалдықтарды тастауға және тазалау құрылғысының жұмысына кедергі келтірмейтін сөндіргіш құрылғыларды қарастыру ұсынылады.

5.4.22 Негіздер мен көтергіш конструкциялар әсерлердің өзіне тән сандық мәндері мен қауіпсіздік коэффициентін пайдалану арқылы жобаланады, технологиялық нормаларды сақтай отырып салынады және ескерту мен қорғаныс шараларын сақтай отырып пайдаланылады.

5.4.23 Биік ғимараттардың тіреу қаңқаларын темірбетоннан немесе тек конструкциялық материалдарының оттан қорғанысы бар болат конструкциялардан жобалау керек, бұл жағдайда көзделген конструкциялардың ұзақ уақытқа жарамдылығы ғимараттарды күрделі жөндегенге дейін оларды пайдаланудың есептік мерзіміне сәйкес келуі керек. Оттан қорғауды тексеру үшін бақылау люктерін қарастыру керек.

5.4.24 Жобаланатын құрылыс аймағына іргелес орналасқан ғимараттар мен құрылыстарды белгіленген параметрлер шегінде дірілдік жүктемелер мен қолайсыз деформациядан қорғау жөніндегі шараларды қарастыру қажет.

5.4.25 Көтергіш конструкцияны жобалау мен есептеу кезінде төмендегілер ескеріледі:

- 1) ұзақ мерзімділігі;
- 2) пайдалануға жарамдылығы;
- 3) талап етілетін көтергіш қабілеті.

5.4.26 Ғимараттардың көтергіш конструкциялары белгіленген нормаларды сақтаған кезде өзінің қасиетін қызмет етудің болжанған мерзімінің ішінде қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талабына сәйкес сақтауы керек.

5.4.27 Беріктігі мен орнықтылығы анықталатын көтергіш конструкциялар, сондай-ақ, жалпы ғимараттың қызмет ету мерзімі тиісті материалдардан жасалған құрылыс конструкцияларына арналған құрылыс нормаларының талаптарын ескере отырып, жол берілген шекте өздерінің қасиетін сақтап қалуы керек.

5.4.28 Ғимараттың қызмет етуінің болжанған мерзіміне қарағанда, қызмет ету мерзімі аз элементтер, бөлшектер мен қондырғылар жөндеу аралық кезеңдерге сәйкес ауыстырылуы тиіс.

5.4.29 Конструкциялар мен бөлшектер сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерге сәйкес ылғалға, төмен температураға, агрессивті ортаға, биологиялық және басқа да қолайсыз факторлардың ықтимал әсерлеріне төзімді материалдардан орындалуы керек.

Қажетті қорғаныш құрамдар мен жабындар қолданыстағы нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес пайдаланылуы керек.

5.4.30 Сейсмикалық әсерді, дайындауды, топырақтың шөгуін және аяздан кеуіп кетуді қоса алғанда, топырақтың басқа ауыспалылықтарына ұшыраған қиын геологиялық жағдайлар аудандарындағы құрылыс кезінде инженерлік коммуникацияларды енгізу әртүрлі инженерлік жүйелер бойынша нормативтік құжаттарда белгіленген талаптарға сәйкес негіздің ықтимал деформацияларын қалпына келтіру қажеттілігін есепке ала отырып орындалады.

5.4.31 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалаған кезде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін көтергіш конструкциялардың мониторингін жүргізу қажет.

5.4.32 Биік ғимараттар мен құрылыстардың мониторингі үшін мыналарды қамтамасыз ету қажет:

1) шынайы көлемдегі уақытта тапсырманың техникалық жағдайының өзгерісі туралы ақпарат алуға мүмкіндік беретін заманауи жүйені пайдалану есебінен қол жеткізілген пайдалану қауіпсіздігінің деңгейін арттыру;

2) техникалық мониторинг нәтижесін бағалауда адам факторының ықпалын төмендету;

3) алдын-ала шынайы сынақтар, теориялық есептер мен үлгілеу нәтижелерін ескере отырып әзірленген заманауи ақпараттық технология базасындағы мониторингтің мамандандырылған интеллектуалдық бағдарламалық құралдандыру жүйесін пайдалану;

4) қиын жағдайда жедел әрекеттерді арттыру үшін қала жүйелерімен және мәліметтер базасымен бірігу мүмкіндігі.

5.4.33 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер және іргелес аймақтар пайдалануға қойылған талаптар орындалған жағдайда, жаяу жүргіншілер, оның ішінде балалар мен егде жастағы адамдардың жүріп тұруына, көлемді заттарды тасымалдауға, көлік құралдарын жылжытуға, ғимаратқа рұқсатсыз енуге байланысты электр құралдарын және қондырғыларын, лифтілер мен басқа да инженерлік жабдықтарды пайдаланғанда оқыс оқиғалардың болуын, адамдардың жарақат алуын және олардың өміріне қауіп төндіруді ең төменгі шекке жеткізетіндей етіп жобаланады және салынады.

5.4.34 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер және іргелес аумақтардағы, адамдар байланысқа түсетін шыны және басқа да морт сынатын материалдан жарақат алмайтындай жобалануы және салынуы керек.

5.4.35 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер және іргелес аумақтар адамдардың абайсызда бір деңгейден екінші деңгейге құлау ықтималдығын азайтатындай жобалануы және салынуы керек.

5.4.36 Ғимараттарда құрылыс конструкциялары мен қондырғыларын қауіпсіз жағдайда пайдалану мен күту мүмкіндігін қамтамасыз ету керек.

5.4.37 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің найзағайдан қорғау құрылғыларын қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес орындау керек.

5.4.38 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің радиациялық қауіпсіздігі қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сай жүзеге асырылады.

5.4.39 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердегі сумен қамтамасыз ету мен канализацияны сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарына сәйкес жобалау керек.

5.4.40 Шаруашылық ауыз су өткізу жүйелеріндегі гидростатикалық ағынды қолданыстағы нормаларға сәйкес қабылдау керек.

5.4.41 Бөлме ішіне ыстық және суық сумен қамтамасыз ету жүйелерінің сақиналы бөгеттерін төсеуге болмайды.

5.4.42 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерге кіріктірме қоғамдық жайлардың төменгі қабаттарының сыртқы желісіне автономды түрде шығатын жеке канализация жүйесін қарастыру керек.

5.4.43 Суды ішкі суағар жүйесінен әрі қарай төгетіндей етіп жауын суының даладағы канализация желісіне әкету керек.

5.4.44 Сумен қамтамасыз ету, канализация және суағар жүйелерін ең жоғарғы пайдалану шегіне дейін құбыр өткізгіштердің қажетті өткізгіштік қабілетін, қажетті қысымды, ыстық су температурасын, санитарлық-техникалық құралдардың гидравликалық қақпақтарының ашылып кетуге қарсы беріктігін, канализация және суағарлардың әкеткіш құбыр өткізгіштерінің бітеліп қалмауын қамтамасыз ете отырып жобалау керек.

5.4.45 Сумен қамтамасыз ету жүйесі судың қажетті мөлшерде үздіксіз берілуін қамтамасыз ететіндей жобалануы және салынуы керек.

5.4.45 Ішкі өртке қарсы су құбыры жүйесін басқару өртке қарсы қорғау жүйелерін орталықтан басқару пультінен қарастыру.

5.4.47 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердегі жылыту, желдету, ауаны баптау мен түтіннен қорғайтын апаттық желдеткіштерді сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер мен осы тараудың талаптарына сәйкес жобалау керек.

5.4.48 Жылыту, ыстық сумен қамтамасыз ету, желдету және ауа баптау (бұдан әрі – ішкі жылумен қамтамасыз ету жүйесі) жүйелерін орталықтандырылған жылумен қамтамасыз ету жүйесінің жылу желісі арқылы жүзеге асыру керек.

5.4.49 Ішкі жылумен қамтамасыз ету жүйесін жылумен қамтамасыз ету көзінің желісіне жылу пункттері арқылы қосуды қарастыру керек. Жылу пункттерінде жылу тасымалдағыштардың параметрлеріне байланысты диспетчерлік пунктке ақпарат беру мен қондырғылардың жұмысын автоматты түрде реттеуді қарастыру керек.

5.4.50 Жерасты автотұрақтарының жылыту жүйесін жылу жүйелеріне тікелей схема бойынша қосу керек. Осы жүйелерді жеке жылу алмастырғыштарға немесе таратушы және жинақтаушы коллектордың құбырлары арқылы сыртқы жылу желісіне тікелей байланыссыз сұлба бойынша қосуға жол беріледі.

5.4.51 Ұсақ тазалаушы сүзгілерді жылу желісінің беруші құбыр өткізгішіне және жылыту жүйесінің кері құбырына орнату керек.

5.4.52 Тапсырма бойынша ауа баптаудың орталықтандырылған және жергілікті ауа баптау жүйесін (жеке типті) жобалауға рұқсат беріледі.

5.4.53 Адамдар тұратын жайлардың кез-келген желдету жүйелерінің ауа тасымалдағышын (өткізгішін) тұрғын үй ғимараттары арқылы өткізуге рұқсат етілмейді.

5.4.54 Желдетудің ішке кіретін және сыртқа шығару жүйесін орнатқанда, дыбыс оқшаулағыш және дірілден қорғау бойынша шараларды қарастыру қажет.

5.4.55 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді газбен жабдықтауды сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерге сәйкес жобалау қажет.

5.4.56 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің электр қондырғыларын жобалаған кезде ЭҚҚ, сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер, сондай-ақ төменде келтірілген талаптарды басшылыққа алу қажет:

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жасанды жарықтандыруды ЭҚҚ сәйкес орнату керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді электрмен жабдықтаудың сенімділік дәрежесін ЭҚҚ сәйкес қабылдау керек.

Электрмен қамтамасыз етудің қосымша көзін дизельдік электростанциядан қарастыру керек.

Дизельдік электр станциялар азаматтық қорғаныстың қорғаныс құрылыстарын жобалау бойынша қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттарда мазмұндалған талаптарды орындаған кезде көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің жерасты қабаттарында және өрт сөндіру мен түтінді жоюдың автоматты қондырғысына салынуы немесе орналасуы мүмкін.

Дизельдік электр станцияларына бекітілген регламент бойынша мамандандырылған ұйыммен қызмет көрсетіледі.

Электр желілерін ЭҚҚ сәйкес өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықтау керек.

Жеке тұрған трансформаторлық шағын станциялардан бастап ғимаратқа дейінгі ең төменгі арақашықтықты халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның келісімі бойынша қала құрылысы жағдайына байланысты әрбір нақты жағдайда белгілеу керек.

Байланыс және автоматты ақпараттық-басқару жүйелерін жобалаған кезде байланыс жүйесін жобалау бойынша қолданыстағы мемлекеттік нормативтерді, сондай-ақ күзет сигнализациясының жүйесін, күзет телевидениесі мен домофондар жүйесін жобалау жөніндегі басшылық құжаттарды басшылыққа алу керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау кезінде терроризмге қарсы қорғау жүйесін «Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғау жүйесіне қойылатын талаптарға сәйкес қарастыру керек.

Көп ғимараттар мен кешендердің жайларына арналған байланысу, дабыл қағу және басқа да желілермен жабдықтау деңгейі әрбір нақты жағдайда анықталады.

Әлсіз тоқты жүйелерді жобалаған кезде отқа төзімді бөлімдерге бөлінген ғимараттың құрылымдық шешімдерінің ерекшеліктерін ескеру керек.

Ғимараттар «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің, сондай-ақ сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарына сәйкес өртке қарсы қорғау жүйесімен қамтамасыз етіледі.

Жерасты және жапсарлас салынған автотұрағы бар ғимараттар «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің, сондай-ақ сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтердің талаптарына сәйкес түтінге қарсы қорғау жүйесімен қамтамасыз етіледі.

Диспетчерлеуді байланыс жүйесін орнату жөніндегі қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттар негізіндегі көлемде және диспетчерлеу жүйесіне қосуға арналған техникалық шартқа сәйкес орындау керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер және іргелес аймақтар олардың түрлі мақсатқа арналған жайларына, физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі тұлғаларды қоса алғанда, барлық адамдар еш кедергісіз жете алатындай етіп жобалануы және салынуы керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендерді жобалау барысында жергілікті жағдайлар мен қосымша талаптарды ескере отырып, физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі тұлғалар мен басқа да мүмкіндігі шектеулі топтардың аумаққа жете алатындай нақты шаралар атқару керек.

Физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың және халықтың басқа да мүмкіндігі шектеулі топтарының кіреберіс бөлмелерге, лифтілерге, қоғамдық мақсатта пайдаланылатын жайлар және пәтерлерге кедергісіз жетуін қамтамасыз ету керек.

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер талаптарына сәйкес халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін ғимаратқа кіре беріс кезінде деңгейдің түсуіне, лифтіге, коқыс құбырына және дәліздерге кіретін пандустарды (немесе физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі арбадағы тұлғаларды жылжытуға арналған көтергіштерді), сондай-ақ басқа да қажетті құрылыстар мен құралдарды

қарастыру керек. Мұндай көтергіштердің конструкциясы эвакуациялық жолдардың есептік (ең төменгі) енін азайтпауы керек.

Физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі кресло-арбадағы тұлғалардың жеңіл автокөліктерін орналастыру үшін орындарды гараж-тұрақтар мен автотұрақтардан қарастыру керек.

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтерге сәйкес сәулет-жоспарлау шешімдері физикалық жүріп-тұру мүмкіндігі шектеулі тұлғалардың және басқа да халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қажеттіліктерін ескере отырып, толыққанды өмір сүру ортасын құрудың барлық талаптарына сай болу керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің жобалық құжаттарын жасау барысында қоршаған ортаны қорғаудың, табиғат қорларын тиімді пайдаланудың, тұрғындардың өмір сүру ортасын қауіпсіз етіп қалыптастыру және денсаулықты сақтаудың басымдылығы қамтамасыз етілуі керек. Қала құрылысын жобалау кезінде міндетті түрде қанағаттандырылатын жалпы экологиялық және санитарлық-гигиеналық талаптар Қазақстан Республикасының заңдарымен бекітілген.

Жобалық құжаттарды әзірлеу кезінде, жобалаудың барлық кезеңдерінде, ұйғарылған шаруашылық іскерліктің қоршаған ортаға әсерін нормативтік құжаттар талаптарына сай бағалау және атмосфералық ауа сапасының жобалық шешімдерді іске асыру барысында, барлық ластау көздерінің жиынтығынан жер бедерін, жазықтықта жобалаудың ұйымдастырылуын, аймаққа тән шағын ауа-райын, желдету тәртібін еске ала отырып, атмосфераның ластану деңгейін есепке ала отырып, атмосфера ауасы сапасының өзгеруін болжау жүргізілуі керек.

Бұл жағдайда Қазақстан Республикасының санитариялық-эпидемиологиялық қызмет мекемелерін реттейтін нормативтік құқықтық актілердің, нормативтік-техникалық құжаттардың және басқа да құжаттардың барлық талаптары ескерілуі керек.

Газбен ластанатын аймақтардың қалыптасуын болдырмау және оларды оқшаулау мақсатында көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің аумақтарды желдету жағдайын ескеретін және көп қызметтік ғимараттар мен кешендерге арналған атмосфералық ауа сапасының гигиеналық нормативтердегі мөлшерлемелерін қамтамасыз ететін көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің орналастырылу шешімдерін ойластыру керек.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің ойластырылатын қорғау шаралары, қала құрылысы, сәулет-орналастыру, сәулет-құрылыс шараларын қамту керек:

- 1) аймақты қызметтік аймақтарға бөлу және акустикалық жайлылықтың қажетті деңгейін ескере отырып, құрылыс аймағын қалыптастыруды қамтамасыз ету;
- 2) санитариялық-қорғаныш аймақтарын орнату;
- 3) қоршаған ортаның шудан қорғау қасиеттерін пайдаланатын орналастыру және көлемдік-кеңістік шешімдерді қолдану;
- 4) шу көздері мен одан қорғайтын объектілер арасында орналастырылатын шудан қорғайтын кедергі-қалқандарды пайдалану;
- 5) сыртқы қоршау конструкцияларының дыбыс оқшаулағыштарын күшейту.

Көп қызметтік ғимараттар мен кешендер аумақтарға қоршаған ортаға кері әсерді барынша төмендету, оның ішінде қатты тұрмыстық және өндірістік қалдықтарды жою мен кәдеге жарату бойынша экологиялық талаптарды сақтай отырып орналастырылады.

6 ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ БОЙЫНША ТАЛАПТАР

6.1 Ғимараттың энергия тиімділігі бойынша талаптар

6.1.1 Ғимарат және оған жылытуды, салқындатуды, жарықтандыру мен желдетуді

орнату пайдалануға талап етілетін энергия мөлшері климаттық жағдайларды ескере отырып, төмен болатындай жобаланады және салынады.

6.1.2 Ғимараттар мен кешендердің инженерлік жүйелерінде ауа температурасын автоматты немесе қолмен реттегішпен жабдықталуы керек.

6.1.3 Ғимараттар мен кешендердің жылыту жүйесі жұмыстан тыс уақытта талап етілетін жылыту ағынын төмендетуе арналған аспаптармен жабдықталады.

6.1.4 Суық және ыстық сумен, электр энергиясымен, газбен және жылумен орталықтандырылған кезде, сондай-ақ ғимараттар мен кешендерде әртүрлі ұйымдарға немесе меншіккерлерге тиесілі бірнеше жайлар тобы болғанда, жайдың әрбір мұндай тобы энергия мен су шығынын есептеу аспаптарымен жабдықталуы керек.

6.1.5 Жайдың инсоляциясын терезелер көлемі, түсі және үстіңгі бетті көрсететін қабілеті, төбенің биіктігі сияқты тиісті параметрлерді құру арқылы орындау қажет.

6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану бойынша талаптар

6.2.1 Көп қызметтік ғимараттар мен кешендердің құрылыс аумағындағы топырақтың күйін бағалау Қазақстан Республикасының санитариялық-эпидемиологиялық қызметтерінің іскерлігін реттейтін құжаттар талаптарына сай жүргізіледі.

6.2.2 Топырақтың эрозиядан, жел және судан қорғауға, топырақтың эрозиядан бұзылған құнарлылығын қалпына келтіру мен арттыруға, осы жарамсыз жерлерді шаруашылыққа тартып, тиімді пайдалануға бағытталған шаралар жүйесі қарастырылады.

6.2.3 Ғимараттар табиғи ресурстарды пайдалану кешенді болып табылатындай және ішінара құрылыс конструкцияларын, олардың материалдары мен бұзғаннан кейінгі бөлшектерін қайта пайдалануға немесе рециклингке, ғимараттың ұзақ мерзімділігіне, экологиялық үйлесімді шикізат пен қайталама материалдарды пайдалануға кепілдік беретіндей жобаланады және салынады.

6.2.4 Ғимараттар ауыз суды, оның ішінде суару мен кәріз жүйесінің қажеттілігі үшін пайдаланылатын суды қысқартуға қол жеткізетіндей жобаланады және салынады.

ӘОЖ 725

МСЖ 91.040.01

Түйін сөздер: атриум, кіріктіріме объектілер, ғимараттар (кешендер), тұрғын көп қызметтік кешендер, қоғамдық көп қызметтік кешендер, қоғамдық аймақ (қоғамдық-іскерлік).

СОДЕРЖАНИЕ

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 ЦЕЛИ НОРМАТИВНЫХ ТРЕБОВАНИЙ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ НОРМ	3
4.1 Цели нормативных требований строительных норм	3
4.2 Функциональные требования строительных норм	3
5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ ПРИ ПРОЕКТИРОВАНИИ И СТРОИТЕЛЬСТВЕ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ЗДАНИЙ И КОМПЛЕКСОВ.....	4
5.1 Общие положения	4
5.2 Требования к участку	5
5.3 Требования безопасности зданий при пожарах и других аварийных ситуациях..	6
5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации зданий	8
6 ТРЕБОВАНИЯ ПО ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	14
6.1 Требования по энергоэффективности зданий.....	14
6.2 Требования по рациональному использованию природных ресурсов.....	14

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН****МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ЗДАНИЯ И КОМПЛЕКСЫ****MULTIFUNCTIONAL BUILDINGS AND STRUCTURES***Дата введения – 2023-11-06***1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ**

1.1. Настоящие строительные нормы устанавливают требования к размещению, участку, объемно-планировочным решениям, инженерному обеспечению, внутренней среде, составу и площадям помещений многофункциональных зданий и комплексов.

1.2. Настоящие строительные нормы распространяются на проектирование, строительство многофункциональных зданий и комплексов, в том числе на здания высотой более 50 метров, а также на реконструкцию и капитальный ремонт существующих объектов под многофункциональные здания и комплексы.

1.3. Настоящие строительные нормы распространяются на проектирование вновь строящихся, реконструируемых, расширяемых и модернизируемых многофункциональных зданий и комплексов.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Постановление Правительства Республики Казахстан от 6 мая 2021 года № 305 «Об утверждении требований к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении».

Правила предоставления в пользование памятников истории и культуры и доступа к ним, утвержденные приказом Министра культуры и спорта Республики Казахстан от 15 апреля 2020 года № 91.

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к административным и жилым зданиям» утвержденные приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 16 июня 2022 года № ҚР ДСМ-52.

Приказ Министра энергетики Республики Казахстан от 20 марта 2015 года № 230 «Об утверждении Правил устройства электроустановок» (далее – ПУЭ).

Приказ Министра по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан от 17 августа 2021 года № 405 «Об утверждении технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

СН РК 2.02-02-2023 Пожарная автоматика зданий и сооружений.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых актов и нормативных технических документов в области архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Каталог национальных стандартов и национальных классификаторов технико-экономической информации РК» и «Каталог межгосударственных стандартов», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год, и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням - журналам и информационным указателям стандартов, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании

настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) стандартом, если ссылоный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящих строительных нормах применяются термины с соответствующими определениями:

3.1 Атриум: Часть здания в виде многосветного пространства, развитого по вертикали с поэтажными галереями, на которые выходят помещения различного назначения. Атриум, развитый по горизонтали в виде многосветного прохода (при длине более высоты), называется пассажем.

3.2 Озелененные территории: Часть территории природного комплекса, на которой располагаются искусственно созданные садово-парковые комплексы и объекты: парк, сад, сквер, бульвар, малозастроенные территории жилого, общественного, делового, коммунального, производственного назначения - в пределах которой не менее 70 % поверхности занято растительным покровом.

3.3 Участок: Обособленная часть территории конкретного функционального (например, для многофункционального комплекса), строительного, ландшафтного назначения.

3.4 Встроенные объекты: Учреждения, предприятия и помещения, размещаемые в габаритах зданий с выступом за их пределы не более чем на 1,5 м со стороны продольного фасада и не более 6 м со стороны торцов.

3.5 Встроенно-пристроенные объекты: Учреждения, предприятия и помещения, размещаемые как в габаритах здания, так и за пределами габаритов здания более чем на 1,5 м со стороны продольного фасада и более 6 м со стороны торцов.

3.6 Многофункциональные здания (комплексы): Единая архитектурная группа или отдельно стоящие здания, предназначенные для размещения трех и более объектов различного назначения (двух с наличием помещений или площадок для пребывания детей), выполняющих основные функции, объединенные системой инженерных, социальных, функциональных взаимосвязей, отвечающих современным социально-культурным, технологическим, градостроительным и архитектурным требованиям.

3.7 Многофункциональные жилищные комплексы: Многоквартирные здания, с квартирами повышенной комфортности, включающие приближенные объекты повседневного обслуживания, в первую очередь для жителей комплекса. Возможно наличие охраняемой придомовой территории.

3.8 Улица, площадь: Территория, ограниченная красными линиями улично-дорожной сети города.

3.9 Городской узел: Территория общественного назначения, формирующаяся на пересечении магистральных улиц общегородского значения.

3.10 Общественная (общественно-деловая) зона: Зона населенного пункта, предназначенная для размещения административных, научно-исследовательских, общественных учреждений и их комплексов, гостиниц и гостиничных комплексов, центров деловой и финансовой активности, объектов культуры, спорта, коммерческой деятельности, торгово-бытового обслуживания и общественного питания, транспорта, наземных и подземных гаражей и открытых автостоянок, других зданий и сооружений, не требующих специальных мероприятий по санитарной и экологической защите, в том числе многофункциональных зданий и комплексов.

3.11 Межмагистральные территории: Территории, ограниченные красными линиями магистральных улиц общегородского значения I класса, границами территорий городских узлов и примагистральных территорий.

3.12 Примагистральная территория: Территория, примыкающая к

магистральным улицам общегородского или районного значения.

3.13 Рекреационные зоны: Зоны в населенных пунктах, предназначенные для организации и обустройства мест отдыха населения. Включают в себя сады, лесопарки, парки и скверы, зоопарки, водоемы и пляжи, аквапарки, объекты ландшафтной архитектуры, иные места отдыха и туризма, а также здания и сооружения досугового и (или) оздоровительного назначения. В рекреационную зону могут включаться охраняемые природные объекты, расположенные в пределах границ (черты) населенного пункта.

4 ЦЕЛИ НОРМАТИВНЫХ ТРЕБОВАНИЙ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ НОРМ

4.1 Цели нормативных требований строительных норм

Целью нормативных требований является создание необходимых условий для работы, проживания и пребывания людей в многофункциональных зданиях и комплексах, обеспечивающих защиту здоровья человека с учетом эффективного использования пространства и времени, с соблюдением пожарных, санитарно-эпидемиологических, эргономических требований, механической безопасности, охраны окружающей среды, обеспечения энергетической эффективности и ресурсосбережения.

4.2 Функциональные требования строительных норм

4.2.1 Основание и несущие конструкции многофункциональных зданий и комплексов выдерживают сочетание предполагаемых воздействий, которые они испытывают во время строительства или реконструкции и эксплуатации в течение проектного срока.

4.2.2 Многофункциональные здания и комплексы оборудуются системами автоматической пожарной сигнализации, автоматическими установками пожаротушения и оповещения людей о пожаре.

4.2.3 В многофункциональных зданиях создаются необходимые комфортные условия для жизнедеятельности людей, обеспечивающие защиту их жизни и здоровья в процессе эксплуатации здания, с учетом благоустройства территории, архитектурно-планировочных решений, санитарно-эпидемиологических требований.

4.2.4 Многофункциональные здания и комплексы должны быть спроектированы и построены таким образом, чтобы в течение срока их службы при проживании и пребывании в них людей не создавалась угроза для здоровья человека, связанных с содержанием в воздухе помещений загрязняющих веществ, освещением, инсоляцией, солнцезащитой, шумом, вибрацией и излучениями.

4.2.5 Системы водоснабжения и водопровода проектируются и строятся таким образом, чтобы обеспечивалась непрерывная подача воды в необходимом количестве.

4.2.6 Системы канализации проектируются и строятся таким образом, чтобы обеспечивалось своевременное удаление жидких стоков без протечек, без попадания их в систему водоснабжения, почву, окружающую среду, без выделения в среду запахов.

4.2.7 Влагозащита зданий выполняется с обеспечением исключения проникновения атмосферной влаги в помещения, проявлений в них сырости, а в случае протечек воды или жидких стоков из систем водоснабжения и канализации - локализации очага аварии в пределах помещения.

4.2.8 Многофункциональные здания и комплексы, и прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы обеспечивался беспрепятственный доступ людей, включая лиц с ограниченными возможностями передвижения, к местам в соответствии с их назначением.

4.2.9 Многофункциональные здания и комплексы, их прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы сократить вероятности получения травм человеком.

4.2.10 Здание проектируется и строится с учетом требований по эффективному использованию энергии для систем зданий и частей.

4.2.11 Здания проектируются, строятся и сносятся таким образом, при котором использование природных ресурсов является комплексным, и в частности, гарантировать повторное использование строительных конструкций, их материалов и частей после разрушения, использование экологически совместимых сырых и вторичных материалов.

4.2.12 На этапе проектирования многофункциональных зданий и комплексов необходимо определить относимость объекта к перечню объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении и принять меры для выстраивания соответствующей системы антитеррористической защиты объекта согласно Требованиям к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении.

5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ ПРИ ПРОЕКТИРОВАНИИ И СТРОИТЕЛЬСТВЕ МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫХ ЗДАНИЙ И КОМПЛЕКСОВ

5.1 Общие положения

5.1.1 Проектирование многофункциональных зданий и комплексов необходимо осуществлять в соответствии с требованиями санитарных правил «Санитарно-эпидемиологические требования к административным и жилым зданиям» и других нормативно-технических документов, устанавливающих требования к проектированию, строительству и эксплуатации многофункциональных объектов.

5.1.2 Главной особенностью моделирования многофункционального объекта должно быть комплексное решение градостроительных и типологических вопросов.

5.1.3 Многофункциональные здания и комплексы проектируются и строятся таким образом, чтобы была создана единая организация коммуникативной структуры, обеспечивающая комплексность доступа людей к различным услугам и процессам, дополненная созданием социальной среды, удовлетворяющей потребность человека в общении.

5.1.4 Многофункциональные здания и комплексы должны создавать архитектурные композиционные доминанты города и одновременно тактично вписываться в окружающую застройку.

5.1.5 Необходимо обеспечить нормы по планированию внутреннего пространства:

- 1) безопасную, удобную и продуктивную среду для всех служащих и посетителей;
- 2) эффективное использование системы отопления, кондиционирования и вентиляции здания, электрических и механических систем;
- 3) поддерживать приспособляемость здания для обеспечения организационного изменения;
- 4) обеспечить вентиляцией и естественным освещением рабочие места;
- 5) для рационального использования пространства и создания необходимой системы передвижения людей в здании необходимо предусмотреть соответствующие системы по регулированию плотности и направления людских потоков

5.1.6 Многофункциональные здания и комплексы проектируются и строятся таким образом, чтобы были обеспечены экономия времени и удобства населения в сочетании с рациональным использованием городского транспорта и территорий.

5.1.7 Многофункциональные здания и комплексы должны быть соразмерными

человеческим пропорциям и быть эргономичными.

5.1.8 По функциональной специфике многофункциональные здания и комплексы подразделяются на группы:

- 1) жилищные многофункциональные комплексы;
- 2) общественные многофункциональные комплексы.

5.1.9 Состав и площади помещений многофункциональных зданий и комплексов, взаимное расположение проектируемых в них объектов определяются исходя из требуемых параметров в каждом конкретном случае.

5.1.10 В качестве коммуникационных сооружений и устройств комплекса необходимо использовать подземные переходы, галереи с устройством пандусов и движущихся тротуаров, наклонных подъемников, наземные крытые переходы с регулируемым климатом, "воздушные мосты", соединяющие здания, сооружения на разных уровнях.

5.1.11 Количество надземных и подземных этажей необходимо устанавливать в соответствии с градостроительными требованиями и геологией выделенного участка.

Высота этажей и высота помещений определяются в соответствии с эксплуатационной необходимостью, но не менее установленных в действующих нормативных документах.

5.1.12 При проектировании планировки и застройки необходимо обеспечивать нормы инсоляции и освещенности территорий и помещений согласно требованиям соответствующих государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.1.13 Наружные инженерные сети необходимо проектировать согласно требованиям соответствующих государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.1.14 Системы пылеуборки и мусороудаления в зданиях определяются в соответствии с эксплуатационными потребностями отдельных учреждений, составляющих многофункциональные здания и комплексы.

5.1.15 Площадь мусоросборной камеры жилой секции рассчитывается по количеству проживающих в этой секции людей.

5.2 Требования к участку

5.2.1 Основные требования к участкам застройки и территориям для размещения многофункциональных зданий и комплексов необходимо устанавливать, исходя из конкретной архитектурно-градостроительной ситуации, и в соответствии с требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.2.2 Площади застройки необходимо определять согласно требованиям к общественным зданиям и связать с системой существующих транспортных и пешеходных путей или предоставить перспективу соседним участкам.

5.2.3 Площадь участка определяется с учетом градостроительной ситуации, средовых характеристик, специализации и функционального состава.

Габариты участка должны ограничиваться для нормального функционирования глобальной городской транспортной схемы.

5.2.4 Минимальные расстояния между зданиями принимаются в зависимости от их степени огнестойкости и класса пожарной опасности в соответствии с требованиями Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.2.5 Расположение многофункциональных зданий и комплексов на территории городов, поселков и других населенных пунктов определяется в составе или на основании градостроительных планов развития территорий, районов, проектов планировки территорий.

5.2.6 При проектировании жилищных и общественных многофункциональных

зданий и комплексов необходимо соблюдать:

- 1) интенсивность использования территории, городских узлов, примагистральных и межагистральных территорий;
- 2) требования по охране памятников истории и культуры, сохранения исторической планировки и застройки согласно Правил предоставления в пользование памятников истории и культуры и доступа к ним;
- 3) требования по охране окружающей среды и рекреационной зоны;
- 4) санитарно-гигиенические нормы;
- 5) требования пожарной безопасности.

5.2.7 Для эффективного и удобного распределения и перемещения людей между зданиями и зонами необходимо организовать соответствующую систему различных дорог, также обеспечивающую безопасность и практичность.

5.2.8 Необходимо выделить для велосипедистов отдельную дорожку, удобно связанную со зданием и пешеходной дорожкой.

5.2.9 При реконструкции в целях обеспечения преемственности развития и расширения многообразия среды необходимо сохранять (воссоздавать) положительные качества реконструируемой среды: ориентацию зданий относительно улиц, масштабное соотношение открытых и застроенных пространств, внутренние дворы, озеленение, благоустройство.

5.2.10 Необходимо обеспечить пешеходные дорожки полноценным просветом для беспрепятственного прохода.

5.2.11 Пешеходные дорожки должны быть обеспечены освещением и шумозащитой.

5.2.12 Необходимо предусмотреть зону фурнитуры с урнами, фонарями, почтовыми ящиками и так далее.

5.2.13 Размер (вместимость) открытых и закрытых (в том числе подземных) автостоянок в составе многофункциональных зданий и комплексов определяется расчетом. Расстояние от окон зданий до надземных автостоянок, до въездов и выездов принимается с обеспечением подъездов пожарных автомашин согласно требованиям нормативно-технических документов к стоянкам автомобилей.

При планировке территории необходимо создавать зону парковки с удобными въездами и выездами.

5.2.14 Гаражи-стоянки на территории многофункциональных зданий и комплексов (встроенные, встроенно-пристроенные, подземные) необходимо проектировать в соответствии с требованиями к стоянкам автомобилей.

5.2.15 Озеленение территории проектируется в соответствии с требованиями действующих нормативно-технических документов по благоустройству территорий населенных пунктов.

5.3 Требования безопасности зданий при пожарах и других аварийных ситуациях

5.3.1 Пределы огнестойкости несущих и ограждающих конструкций принимаются в соответствии с действующими нормативно-техническими документами по пожарной безопасности.

5.3.2 Здания должны размещаться с учетом возможного поведения здания или его элементов при пожаре, чтобы последний не мог распространиться на соседние здания при самых неблагоприятных погодных условиях.

5.3.3 Здания должны иметь проходы, проезды и подъезды, обеспечивающие беспрепятственный доступ к ним со всех сторон пожарной техники, технических средств спасательных и медицинских служб.

5.3.4 Здание должно быть спроектировано и построено с применением таких строительных материалов, изделий и конструкций, чтобы обеспечивалась возможность

предотвращения или уменьшения опасности возникновения и распространения пожара, а в случае его возникновения - устойчивость несущих конструкций на время эвакуации людей в зону с отсутствием опасных факторов пожара, в том числе с ограниченными физическими возможностями передвижения.

5.3.5 Приборы для сжигания топлива устанавливаются в зданиях таким образом, чтобы они не вызвали нерегулируемого сжигания или взрыва, а электрическое оборудование должно иметь низкую потенциальную возможность как источник возгорания.

5.3.6 Здание проектируется и строится таким образом, чтобы в случае невозможности быстрой ликвидации пожара обеспечивалось ограничение распространения пожара за пределы его очага.

5.3.7 Многофункциональные здания и комплексы проектируются в составе учреждений, организаций и предприятий (групп помещений) с учетом совместимости психофизиологических возможностей контингента, в том числе психофизически уязвимого, во время эвакуации людей из зданий при пожаре.

5.3.8 Эвакуационные пути и выходы должны обеспечивать безопасную эвакуацию людей при пожаре в соответствии с требованиями технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.3.9 Требования пожарной безопасности к многофункциональным зданиям и комплексам, класс зданий по пожарной опасности и степень огнестойкости многофункциональных зданий и комплексов определяются по техническому регламенту «Общие требования к пожарной безопасности» и действующим нормативно-техническим документам в области пожарной безопасности.

5.3.10 Многофункциональные здания, встроенные в многофункциональные здания гаражи-стоянки и подвалы должны быть защищены установками автоматической пожарной сигнализации, автоматического пожаротушения, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре в соответствии с требованиями СН РК 2.02-02.

5.3.11 Место размещения сауны в многофункциональном здании определяется в соответствии с эксплуатационными потребностями.

5.3.12 Автостоянки, встроенные в жилые здания, должны иметь степень огнестойкости не менее степени огнестойкости здания, в которое они встраиваются.

5.3.13 Кабельные сооружения, прокладываемые в электротехнических шахтах и нишах, необходимо оборудовать средствами противопожарной защиты в соответствии с действующими нормативно-техническими документами по оборудованию зданий системами автоматической пожарной сигнализацией.

5.3.14 При оснащении фасадов зданий подъемными устройствами для ремонта и очистки фасадов указанные устройства рассчитываются на использование пожарными подразделениями, в том числе для спасения людей.

5.3.15 Помещения здания оборудуются внутренним противопожарным водопроводом согласно требованиям государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.3.16 Противопожарные требования к устройству лифтов необходимо выполнять в соответствии с указаниями действующих нормативно-технических документов по пожарной безопасности. В лифтовых холлах (тамбурах-шлюзах) предназначенных для транспортирования пожарных подразделений необходимо предусматривать внутренние пожарные краны.

5.3.17 Выходы из лифтов на этажах (кроме выходящих в вестибюль) необходимо предусматривать через лифтовые холлы, которые отделяются от примыкающих коридоров и помещений противопожарными перегородками с samozакрывающимися дверями, а выходы из пожарных лифтов - через тамбуры.

Лифтовые холлы допускается отделять от примыкающих коридоров перегородками согласно действующим требованиям государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.3.18 Для каждого пожарного отсека необходимо предусматривать электрощитовые помещения.

5.3.19 На эвакуационных путях из помещений с нахождением детей, а также на лестничных клетках, ведущих из этих помещений, не допускается установка электромагнитных замков.

5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации зданий

5.4.1 Многофункциональные здания и комплексы общественного назначения должны отвечать определенным требованиям в социально-культурном аспекте, обеспечивать полноту циклов жизнедеятельности комплекса и свободный выбор услуг, привлекательность и комфортность среды в месте размещения, обеспечивающие повышение качества социальной инфраструктуры городов и населенных пунктов.

5.4.2 Пространственная структура многофункциональных зданий и комплексов должна обеспечивать четкое разделение людских потоков и технологических связей между разными учреждениями, организациями и предприятиями, образующими многофункциональные здания и комплексы.

5.4.3 При включении в состав многофункциональных зданий и комплексов групп помещений общественного назначения, для них необходимо предусматривать изолированные входы с улицы.

5.4.4 Высота помещений общественного назначения в многофункциональных зданиях и комплексах устанавливается в соответствии с требованиями действующих нормативно-технических документов по проектированию общественных зданий, эксплуатационной необходимостью, но не менее требований соответствующих строительных норм.

5.4.5 При проектировании многофункциональных зданий и комплексов, кроме данного нормативного документа, необходимо учитывать требования нормативов по различным учреждениям и предприятиям.

5.4.6 Крупные учреждения и предприятия комплексного (универсального) обслуживания со сложными технологическими процессами (торговые центры, универмаги, универсамы, магазины заказов, дома быта, комплексные предприятия общественного питания, рестораны, дома культуры, крупные кинотеатры, а также офисы, гостиницы и тому подобное) должны иметь самостоятельные входы и выходы.

5.4.7 Уровень кровли встроенно-пристроенных (пристроенных) учреждений общественного назначения в местах примыкания к жилой части здания не должен превышать отметки пола жилых помещений.

5.4.8 Цели норм по внутреннему пространству и руководства по планированию:

1) обеспечить безопасную, удобную и продуктивную среду для всех служащих и посетителей;

2) обеспечить эффективное использование системы отопления, кондиционирования и вентиляции здания, электрических и механических систем;

3) поддерживать приспособляемость здания для обеспечения организационного изменения.

5.4.9 Жилая часть помещений, расположенных в многофункциональных зданиях и комплексах, должна быть функционально и планировочно обособленной и иметь изолированные выходы в соответствии с пожарными требованиями.

5.4.10 Состав и площади квартир в жилой части комплекса, их процентное соотношение принимается в каждом конкретном случае.

5.4.11 Проектирование жилых помещений (общих комнат, гостиных и спален) без естественного освещения или в цокольных этажах многофункциональных зданий и комплексов не допускается.

5.4.12 Жилую часть помещений необходимо проектировать согласно

государственным нормативам в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.4.13 Потребность в лифтах в зависимости от этажности здания, количество лифтов, их типы должны соответствовать требованиям действующих нормативно-технических документов к общественным зданиям.

5.4.14 Необходимость устройства пассажирских эскалаторов, траволаторов определяется в каждом конкретном случае.

5.4.15 При предприятиях общественного питания и для связи хозяйственных и производственных служб с потребителями на этажах необходимо предусматривать подъемники малой мощности. Для подачи на этажи зданий, в том числе гостиниц - продуктов, белья, расходных средств и тому подобного, допускается также использование грузовых и грузопассажирских лифтов.

5.4.16 Перечень санитарно-эпидемиологических требований к многофункциональным зданиям и комплексам формируется из положений к административным и жилым зданиям, государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.4.17 При проектировании инженерных систем необходимо исключить возможное возникновение сверхнормативных шумов при их работе, в том числе обусловленных повышенным статическим давлением в инженерных коммуникациях.

5.4.18 Допускается размещать помещения с инженерным или техническим оборудованием, являющимся источником шума и вибрации, смежно, над или под жилыми или служебными помещениями при условии обеспечения нормативных параметров шума и вибрации в указанных жилых и служебных помещениях за счет применения специальных устройств или оборудования, имеющего низкие параметры шума и вибрации, что подтверждается соответствующим расчетом.

5.4.19 Звукоизоляция стен и перекрытий в многофункциональных зданиях и комплексах должна соответствовать требованиям государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.4.20 При разработке системы мусороудаления необходимо руководствоваться требованиями действующих нормативно-технических документов по проектированию мусоропроводов.

5.4.21 Мусоропроводы каждой секции высотного здания могут иметь отдельные по высоте зоны обслуживания. Для снижения гравитационных скоростей на технических этажах предусматриваются гасители, устройство которых не должно препятствовать сбросу отходов и работе прочистного устройства.

5.4.22 Основания и несущие конструкции проектируются с использованием характерных численных значений воздействий и коэффициентов безопасности, возводятся с соблюдением технологических норм и эксплуатируются с соблюдением предупреждающих и защитных мероприятий.

5.4.23 Несущий каркас высотных зданий следует проектировать из железобетона или стальных конструкций с огнезащитой только конструктивными способами, при этом долговечность указанных конструкций должна соответствовать расчетному сроку эксплуатации здания до капитального ремонта. Для проверки огнезащиты следует предусматривать смотровые люки.

5.4.24 Необходимо предусмотреть меры по защите от вибрационных нагрузок в пределах установленных параметров и от неблагоприятных деформаций зданий и сооружений, расположенных в прилегающей к проектируемому сооружению зоне.

5.4.25 При проектировании и расчете несущей конструкции учитываются:

- 1) долговечность;
- 2) эксплуатационная пригодность;
- 3) требуемая несущая способность.

5.4.26 При соблюдении установленных норм несущие конструкции здания должны сохранять свои свойства в соответствии с требованиями действующих нормативно-

технических документов в течение предполагаемого срока службы.

5.4.27 Несущие конструкции здания, которыми определяются его прочность и устойчивость, а также срок службы здания в целом, должны сохранять свои свойства в допустимых пределах с учетом требований строительных норм на строительные конструкции из соответствующих материалов.

5.4.28 Элементы, детали, оборудование со сроками службы меньшими, чем предполагаемый срок службы здания, должны быть заменяемы в соответствии с установленными межремонтными периодами.

5.4.29 Конструкции и детали выполняются из материалов, обладающих стойкостью к возможным воздействиям влаги, низких температур, агрессивной среды, биологических и других неблагоприятных факторов согласно государственным нормативам в области архитектуры, градостроительства и строительства.

Применяются необходимые защитные составы и покрытия в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.4.30 При строительстве зданий в районах со сложными геологическими условиями, подверженных сейсмическим воздействиям, подработке, просадкам и другим перемещениям грунта, включая морозное пучение, вводы инженерных коммуникаций выполняются с учетом необходимости компенсации возможных деформаций основания в соответствии с требованиями, установленными в нормативных документах по различным инженерным сетям.

5.4.31 Для обеспечения безопасности при проектировании многофункциональных зданий и комплексов необходимо проводить мониторинг несущих конструкций.

5.4.32 Для мониторинга высотных зданий и сооружений необходимо обеспечить:

1) повышение уровня эксплуатационной безопасности, достигаемое за счет использования современных систем, позволяющих в реальном масштабе времени получать информацию об изменении технического состояния здания;

2) минимизация влияния человеческого фактора в оценке результатов технического мониторинга;

3) использование специализированного интеллектуального программного оснащения систем мониторинга на базе современных информационных технологий, разработанного с учетом результатов предварительных натурных испытаний, теоретических расчетов и моделирования;

4) возможность интеграции с городскими системами и базами данных для повышения оперативности реакции в критических ситуациях.

5.4.33 Многофункциональные здания и комплексы и прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы при выполнении установленных требований к эксплуатации была сведена к минимуму возможность несчастных случаев, нанесения травм человеку и создания угроз для жизни в результате передвижения пешеходов, в том числе детей и людей пожилого возраста, перемещения громоздких предметов и транспортных средств, несанкционированного доступа, пользования электроприборами и установками, лифтами или другим инженерным оборудованием.

5.4.34 Многофункциональные здания и комплексы, и прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы стекло и другие хрупкие материалы, с которыми люди вступают в контакт, не причиняли ранение.

5.4.35 Многофункциональные здания и комплексы, и прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы сократить вероятности неумышленных падений людей с одного уровня на другой.

5.4.36 В зданиях обеспечивается возможность безопасного обслуживания и ухода за строительными конструкциями и оборудованием.

5.4.37 Молниезащиту многофункциональных зданий и комплексов необходимо выполнять согласно действующим нормативно-техническим документам.

5.4.38 Радиационная безопасность в многофункциональных зданиях и комплексах осуществляется в соответствии с требованиями действующих нормативно-технических

документов.

5.4.39 В многофункциональных зданиях и комплексах систему водоснабжения и канализации необходимо проектировать в соответствии с требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.4.40 Гидростатический напор в системах хозяйственно-питьевого водопровода необходимо принимать в соответствии с действующими нормами.

5.4.41 Не допускается прокладка кольцующих перемычек систем холодного и горячего водоснабжения в пределах квартир.

5.4.42 В жилищных многофункциональных зданиях и комплексах для встроенных общественных помещений нижних этажей здания необходимо проектировать самостоятельную сеть канализации с автономным выпуском в наружную сеть.

5.4.43 Воду из систем внутренних водостоков необходимо отводить в дворовую сеть дождевой канализации с последующим сбросом.

5.4.44 Системы водоснабжения, канализации и водостоков необходимо проектировать на максимально возможный срок эксплуатации, обеспечивая необходимую пропускную способность трубопроводов, требуемые напоры, температуру горячей воды, устойчивость против срыва гидравлических затворов санитарно-технических приборов, незасоряемость отводных канализационных и водосточных трубопроводов.

5.4.45 При проектировании и строительстве систем водоснабжения необходимо обеспечить непрерывную подачу воды в необходимом количестве.

5.4.46 Управление системами внутреннего противопожарного водопровода предусматривать из центрального пульта управления системами противопожарной защиты.

5.4.47 Отопление, вентиляцию, кондиционирование воздуха и аварийную противодымную вентиляцию в многофункциональных зданиях и комплексах необходимо проектировать в соответствии с требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства и требованиями настоящей главы.

5.4.48 Теплоснабжение систем отопления, горячего водоснабжения, вентиляции и кондиционирования (далее – системы внутреннего теплоснабжения) необходимо преимущественно осуществлять от тепловых сетей систем централизованного теплоснабжения.

5.4.49 Присоединение систем внутреннего теплоснабжения к сетям источника теплоснабжения необходимо предусматривать через тепловые пункты. В тепловом пункте предусматривается автоматическое регулирование работы оборудования и передачу информации по параметрам теплоносителей на диспетчерский пункт.

5.4.50 Системы отопления подземной автостоянки присоединяются к тепловым сетям по зависимой схеме. Допускается присоединение этих систем по независимой схеме от отдельного теплообменника или по самостоятельным трубопроводам от распределительного и сборного коллекторов внутренних систем теплоснабжения.

5.4.51 Фильтры тонкой очистки устанавливаются на подающем трубопроводе теплосети, обратном трубопроводе системы отопления.

5.4.52 Допускается проектировать центральные или местные (раздельного типа) системы кондиционирования воздуха.

5.4.53 Воздуховоды любых систем вентиляции нежилых помещений не допускается прокладывать через жилые помещения.

5.4.54 В приточно-вытяжных системах вентиляции необходимо предусматривать мероприятия по шумоизоляции и виброзащите.

5.4.55 Газоснабжение в многофункциональных зданиях и комплексах необходимо проектировать в соответствии с требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

5.4.56 При проектировании электрооборудования многофункциональных зданий и комплексов необходимо руководствоваться ПУЭ, требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства, а также

приведенными ниже требованиями:

Искусственное освещение многофункциональных зданий и комплексов необходимо выполнять в соответствии с ПУЭ.

Степень надежности электроснабжения многофункциональных зданий и комплексов принимаются согласно ПУЭ.

Резервный источник электроснабжения необходимо предусматривать от дизельной электростанции.

Дизельная электростанция может быть встроенной и размещаться в подземных этажах многофункционального здания или комплекса при выполнении требований, изложенных в действующих нормативно-технических документах по проектированию защитных сооружений гражданской обороны и устройстве автоматического пожаротушения и дымоудаления.

Дизельная электростанция обслуживается специализированной организацией по утвержденному регламенту.

Электрические сети необходимо оборудовать устройствами защитного отключения согласно ПУЭ.

Минимальные расстояния от отдельно стоящих трансформаторных подстанций до зданий необходимо устанавливать в каждом конкретном случае в зависимости от градостроительных условий по согласованию с государственным органом в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения

При проектировании связи и автоматизированных информационно-управляющих систем необходимо руководствоваться действующими государственными нормативами по проектированию систем связи, а также руководящими документами по проектированию систем охранной сигнализации, охранного телевидения и домофонов.

Системы антитеррористической защиты при проектировании многофункциональных зданий и комплексов следует предусматривать в соответствии с Требованиями к системе антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении.

Для помещений многофункциональных зданий и комплексов уровень оснащения сетями связи, сигнализации и другими определяется в каждом конкретном случае.

При проектировании слаботочных систем необходимо учитывать особенности конструктивного решения здания с разделением на пожарные отсеки.

Здания обеспечиваются системой противопожарной защиты в соответствии требованиями технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности», а также государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

Здания с подземной и встроенно-пристроенной автостоянкой обеспечиваются системой противодымной защиты согласно требованиям технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности», а также государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

Диспетчеризацию необходимо выполнять в соответствии с техническими условиями на подключение к системе диспетчеризации и в объеме, на основании действующих нормативно-технических документов по устройству систем связи.

Многофункциональные здания и комплексы, прилегающие территории проектируются и строятся таким образом, чтобы обеспечивался беспрепятственный доступ всех людей, включая, но не ограничиваясь людьми с ограниченными возможностями передвижения, к местам в соответствии с их назначением.

При проектировании многофункциональных зданий и комплексов выполняются конкретные мероприятия по доступности территории для лиц с ограниченными физическими возможностями передвижения и других маломобильных групп населения с учетом местных условий и дополнительных требований.

Лицам с ограниченными физическими возможностями передвижения и другим маломобильным группам населения необходимо обеспечить беспрепятственный доступ в

вестибюльную группу, к лифтам, помещениям общественного назначения и в квартиры.

Необходимо предусматривать пандусы (или подъемники для перемещения лиц на колясках и с ограниченными физическими возможностями передвижения) на перепадах уровней при входе в здание, подходе к лифту, мусоропроводу и в коридорах, а также другие необходимые устройства и приспособления для всех маломобильных групп населения, в соответствии с требованиями государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

Конструкции таких подъемников не должны уменьшать расчетную (минимальную) ширину путей эвакуации.

Размещение мест для стоянки легковых автомобилей лиц с ограниченными физическими возможностями передвижения на кресле-коляске необходимо предусматривать в гаражах-стоянках и на автостоянках.

Архитектурно-планировочные решения должны отвечать всем требованиям создания полноценной среды жизнедеятельности с учетом потребностей лиц с ограниченными физическими возможностями передвижения и других маломобильных групп населения согласно требованиям государственных нормативов в области архитектуры, градостроительства и строительства.

При разработке проектной документации многофункционального здания или комплекса обеспечивается приоритетность охраны окружающей среды, рационального природопользования, защиты здоровья и формирования безопасной среды обитания населения. Общие экологические и санитарно-гигиенические требования, соблюдение которых обязательно при градостроительном проектировании, установлены соответствующими законами Республики Казахстан.

При разработке проектной документации на всех стадиях проектирования проводится оценка воздействия намечаемой хозяйственной деятельности на окружающую среду в соответствии с требованиями нормативных документов и прогноз изменения качества атмосферного воздуха в результате реализации проектных решений путем расчетов уровней загрязнения атмосферы от совокупности всех видов источников загрязнения с учетом рельефа, планировочной организации, микроклиматических условий территории, включая аэрационный режим.

При этом учитываются все требования нормативных правовых актов, нормативно-технических документов и документации, регламентирующих деятельность учреждений санитарно-эпидемиологической службы Республики Казахстан.

С целью предотвращения формирования зон загазованности и их локализации необходимо разрабатывать планировочные решения многофункциональных зданий и комплексов, учитывающие условия аэрации территорий и обеспечивающие гигиенические нормативы качества атмосферного воздуха для многофункционального здания и комплекса.

Разрабатываемые меры защиты многофункционального здания или комплекса должны включать градостроительные, архитектурно-планировочные, строительно-акустические мероприятия:

- 1) обеспечение функционального зонирования территории и формирования застройки с учетом требуемой степени акустического комфорта;
- 2) устройство санитарно-защитных зон;
- 3) применение планировочных и объемно-пространственных решений, использующих шумозащитные свойства окружающей среды;
- 4) использование шумозащитных экранов-барьеров, размещаемых между источниками шума и объектами защиты от него;
- 5) усиление звукоизоляции наружных ограждающих конструкций.

Многофункциональные здания и комплексы размещаются на территории с соблюдением экологических требований по сведению к минимуму негативного воздействия на окружающую среду, в том числе по удалению и утилизации твердых бытовых и производственных отходов.

6 ТРЕБОВАНИЯ ПО ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЮ И РАЦИОНАЛЬНОМУ ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

6.1 Требования по энергоэффективности зданий

6.1.1 Здания и их установки обогрева, охлаждения, освещения и вентиляции проектируются и строятся таким образом, чтобы количество энергии, которое они используют, было низким с учетом климатических условий.

6.1.2 Инженерные системы зданий и комплексов должны иметь автоматическое или ручное регулирование температуры воздуха.

6.1.3 Системы отопления зданий и комплексов оснащаются приборами для уменьшения требуемого теплового потока в нерабочее время.

6.1.4 При централизованном снабжении холодной и горячей водой, электроэнергией, газом и теплом, а также при наличии в зданиях и комплексах нескольких групп помещений, принадлежащих разным организациям или собственникам, каждая такая группа помещений должна быть оснащена приборами учета расхода энергии и воды.

6.1.5 Инсоляцию помещений необходимо выполнять путем создания соответствующих параметров, таких как размер окон, цвет и отражающая способность поверхностей, высота потолков.

6.2 Требования по рациональному использованию природных ресурсов

6.2.1 Оценка состояния почв на территории застройки многофункционального здания или комплекса проводится в соответствии с требованиями документов, регламентирующих деятельность учреждений санитарно-эпидемиологической службы Республики Казахстан.

6.2.2 Предусматривается система мер, направленных на защиту почвы от эрозии, водной и ветровой, восстановление и повышение плодородия разрушенных эрозией почв, вовлечение этих бросовых земель в рациональное хозяйственное использование.

6.2.3 Здания проектируются, строятся и сносятся таким образом, при котором использование природных ресурсов является комплексным, и в частности, гарантировать повторное использование или рециклинг строительных конструкций, их материалов и частей после разрушения, долговечность зданий, использование экологически совместимых сырых и вторичных материалов.

6.2.4 Здания проектируются и строятся таким образом, при котором достигается сокращение потребления питьевой воды, в том числе используемой для полива и на нужды канализации.

УДК 725

МКС 91.040.01

Ключевые слова: атриум, встроенные объекты, здания (комплексы), многофункциональные комплексы жилищные, многофункциональные комплексы общественные, общественная (общественно-деловая) зона.

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІП ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС МИНИСТРЛІГІ
ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ
КОМИТЕТІ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

ҚР ҚН 3.02-09-2023

КӨП ҚЫЗМЕТТІК ҒИМАРАТТАР МЕН КЕШЕНДЕР

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

СН РК 3.02-09-2023

МНОГОФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ЗДАНИЯ И КОМПЛЕКСЫ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная